

PROJEKT
STATUTU
ORDYNACYI FAMILIJNEJ
HRABIÓW DZIEDUSZYCKICH.

Gutwurf
der
Stiftungs-Urfunde
des gräflich
DZIEDUSZYCKI'schen Familien-Fideikommisses.

Projekt
STATUTU
ordynacyi familijnej
Hrabiów Dzieduszyckich.

Ja Włodzimierz Xawery Tadeusz Hrabia **Dzieduszycki**, syn niegdy Józefa **Dzieduszyckiego**, kapitana wojsk polskich, i Pauliny z Hrabiów **Działyńskich**, wojewodzianki Poznańskiej, małżonków **Dzieduszyckich**; niegdy Tadeusza **Dzieduszyckiego**, cześnika wielkiego koronnego, generała-lejtnanta wojsk koronnych, tajnego radcy Cesarowej Maryi Teresy, kawalera orderu św. Stanisława i Salomei **Trembińskiej**, damy Krzyża gwiazdistego, wnuk; niegdy Jana **Dzieduszyckiego**, chorążego Trembowelskiego i Róży **Lipskiej** prawnuk; niegdy Stanisława **Dzieduszyckiego**, chorążego Lwowskiego i Joanny **Ustrzyckiej** praprawnuk; niegdy Mikołaja **Dzieduszyckiego**, chorążego Podolskiego i Maryanny **Suchodolskiej** prapraprawnuk; nakoniec niegdy Aleksandra **Dzieduszyckiego** i Anny **Czuryłównej** praprapraprawnuk; Jego Ces. Ap. Mości rzeczywisty tajny radca, członek Izby Panów, były Marszałek krajowy Królestw Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim, kawaler wielkiego krzyża orderu korony żelaznej, komandor francuskiej legii honorowej, francuski *officier de l'instruction publique*, obywatel honorowy miasta Lwowa, tudzież miast Sokala i Kołomyi; pragnąc zachować przynajmniej część majątku po przodkach odziedziczonego bez uszczerbku dla przyszłych pokoleń rodu Hrabiów **Dzieduszyckich**, zakładam niniejszym aktem **odynacę familialną imienia Dzieduszyckich** i przeznaczam na nią niżej wyczelgólniony majątek ruchomy i nieruchomy.

Ta więc ordynacja familijna podlegać będzie zawsze i nieprzerwanie w potomne czasy, postanowieniom w niniejszym statucie zawartym.

Entwurf
der Stiftungs-Arkunde
des gräflich
Dzieduszycki'schen Familien Fideikommiss.

Ich Vladimir Xaver Thadäus Graf **Dzieduszycki**, Sohn der Cheleute Josef Grafen **Dzieduszycki**, Hauptmanns in der ehemaligen polnischen Armee und der Pauline Gräfin **Działyńska**, Tochter des Wojwoden von Posen, Enkel der Cheleute Thadäus **Dzieduszycki**, Großmundschenk der Krone Polens, Generallieutnants der königlich polnischen Kron-Armee, geheimen Rathes Ihrer Majestät der Kaiserin Marie Theresia und Ritter des St. Stanislaus Ordens, und der Salomea **Trembińska**, Sternkreuz Ordensdame; Großneffe der Cheleute Johann **Dzieduszycki**, Fahnenführers (vexillifer territorialis) von Trembowla, und der Rosa **Lipska**; Urgroßneffe der Cheleute Stanislaus **Dzieduszycki**, Fahnenführers von Lemberg, und der Johanna **Ustrzycka**; zweiter Urgroßneffe der Cheleute Nikolaus **Dzieduszycki**, Fahnenführers von Podolen, und der Marianna **Suchodolska**; dritter Urgroßneffe der Cheleute Alexander **Dzieduszycki**, Kastellans von Lubaczow, und der Anna **Czuryło**; f. f. wirklicher geheimer Rath, Mitglied des Herrenhauses, ehemaliger Landesmarschall der Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau, Großkreuz des Ordens der eisernen Krone, Commandeur der französischen Ehrenlegion, französischer officier de l'instruction publique, Ehrenbürger der Stadt Lemberg, dann der Städte Sokal und Kolomea geleitet von der Absicht um wenigstens einen Theil des von meinen Vorfahren ererbten Vermögens für die künftigen Geschlechter der gräflich **Dzieduszycki**'schen Familie ungefährdet zu erhalten, errichte mittelst gegenwärtiger Stiftungsurkunde ein gräflich **Dzieduszycki**'sches **Familien-Fideikommiss**, und widme denselben das hier unten angeführte beweg- und unbewegliche Vermögen.

Es sollen daher für dieses Fideikommiss die hier festgesetzten Anordnungen für immerwährende Zeiten stets und vollinhaltlich Geltung haben.

ART. I.

Na zasadzie i w miarę osobno przezemnie sporządzonego tu we Lwowie dnia 3. kwietnia 1891 podписанego wykazu, przeznaczam na tę ordynację:

a) dobra moje ziemskie w Galicyi w powiecie Sokalskim, w obrębie c. k. Sądu krajowego Lwowskiego położone, jako to: Poturzycę z Wólką (wyk. hip. L. 448), Byndiuchę (wyk. hip. L. 450), Pozdzimierz (wyk. hip. L. 641), Zawisznę (wyk. hip. L. 442), Skomorochy (wyk. hip. L. 88), Ilkowice (wyk. hip. L. 93), Radwańce (wyk. hip. L. 233), Boratyn (wyk. hip. L. 339), Mozdziarki (wyk. hip. L. 340) i Dobraczyn (wyk. hip. L. 398) z całym inwentarzem;

b) dobra moje ziemskie w Galicyi w powiecie Jarosławskim, w obrębie c. k. Sądu obwodowego Przemyskiego położone, jako to: Zarzecze dolne (wyk. hip. L. 37), Zarzecze górne (wyk. hip. L. 38), Łapajówkę (wyk. hip. L. 36), Cząstkowice (wyk. hip. L. 42), Czudowice (wyk. hip. L. 44), Rożniatów (wyk. hip. L. 50), Pełniatycze (wyk. hip. L. 51), Wolę Rozwinnicką czyli Rozwienniecką (wyk. hip. L. 52), Kisielów (wyk. hip. L. 67) i Żurawiczki małe (wyk. hip. L. 362) z całym inwentarzem i z prawem nabytem przezemnie na mocy kontraktu kupna i sprzedaży dóbr Kisielowa, zawartego z Antonim Paprockim dnia 9. kwietnia 1876 r., a w stanie biernym dóbr Cieszacina małego czyli Cieszacinka w wyk. hip. L. 66. C. 8 i 15 intabulowanem, na mocy którego właściciele dóbr Cieszacina małego czyli Cieszacinka obowiązani są sumę roczną 1000 złp. zabezpieczoną na Kisielowie w wyk. hip. L. 67 C. 2. na rzecz konwentu OO. Bernardynów w Przeworsku opłacać;

c) grunta moje w gminie kat. Sokalu położone, w księgach gruntowych Sokalskich w wykazie hipotecznym gminy katastralnej Sokal L. 454 zapisane; grunta moje w gminie kat. Klusowie położone, w księgach gruntowych sokalskich w wykazie hipotecznym gminy kat. Klusów L. 87 zapisane, tudzież połowę moją własną ciały tabularnych, objętych wykazami hipotecznymi ksiąg gruntowych sokalskich L. 565, 566, 1010, 1011, 1220, 1221, 1849 i 1931 w gminie katastr. Sokalu położonych;

d) realność moją w mieście Lwowie w śródmieściu przy ulicy Teatralnej Lk. 39 (orient. 18) położoną, wyk. hip. gminy katastr. Lwowa L. 24 objętą;

e) wszystkie moje w realności tej pomieszczone zbiory przyrodnicze, które, tak jak dotąd w używaniu było, „**Muzeum przyrodnicze Hrabów Dzieduszyckich**” zwać się będą, z wszystkimi do ich ustawienia i przechowania służącemi urządzeniami i sprzętami;

f) nareszcie będą także fundusze wedle postanowień niżej zamieszczonych (Art. XI., XIII. i XIV.) utworzyć się mające, w każdorocznjej swojej wysokości, do ordynacji należały.

Majątek ten ruchomy i nieruchomości staje się odtąd niezbywalnym, który posiadać i używać będzie tylko jedna osoba, do tego w moc niniejszego statutu powołana.

ART. I.

Für dieses Fideikommiß bestimme ich auf der Grundlage und nach Maßgabe des von mir abgesondert ausgefertigten und am 3. April 1891 hier in Lemberg datirten Verzeichnißes:

a) meine in Galizien im Sokaler Bezirke gelegenen zum Sprengel des Lemberger f. f. Landesgerichtes gehörigen Güter als: Poturzyca mit Wólka (Grundbuchseinlage Bl. 448), Byndiucha (Gb. E. Bl. 450), Pozdzimierz (Gb. E. Bl. 641), Zawisznia (Gb. E. Bl. 442), Skomorochy (Gb. E. Bl. 88), Ilkowice (Gb. E. Bl. 93), Radwańce (Gb. E. Bl. 233), Boratyn (Gb. E. Bl. 339), Mozdziarki (Gb. E. Bl. 340) und Dobraczyn (Gb. E. Bl. 398) mit dem fundus instructus;

b) meine in Galizien im Bezirke Jarosław gelegenen zum Sprengel des Przemyśler f. f. Kreisgerichtes gehörigen Güter als: Zarzecze dolne (Gb. E. Bl. 37), Zarzecze gérne (Gb. E. Bl. 38), Łapajówka (Gb. E. Bl. 36), Czastkowice (Gb. E. Bl. 42), Czudowice (Gb. E. Bl. 44), Rożniatów (Gb. E. Bl. 50), Pełniatyce (Gb. E. Bl. 51), Wola Rożwinnicka oder Rozwienniecka (Gb. E. Bl. 52), Kisielów (Gb. E. Bl. 67) und Żurawiczki małe (Gb. E. Bl. 362) mit dem fundus instructus und auch mit dem mir im Grunde des mit Anton Paprocki wegen Kaufs und Verkaufs des Gutes Kisielów am 9. April 1876 geschloßenen Vertrages mir zustehenden und im Lastenstande des Gutes Cieszacin mały oder Cieszacinek in der Grundbuchs-Einlage Bl. 66 C. 8 und 15 sichergestellten Rechte beziehungsweise der Verpflichtung der Eigenthümer von Cieszacin mały oder Cieszacinek die für den Przeworsker Bernhardiner Convent im Laſtenstande von Kisielów Gb. E. Bl. 67 C. 2, einverleibte jährliche Rente von 1000 fl. pol. zu zahlen;

c) meine in der Katastralgemeinde Sokal gelegenen im Sokaler Grundbuchsamte in der Grundbuchseinlage Bl. 454 der Katastralgemeinde Sokal eingetragenen, dann meine in der Katastralgemeinde Klusów gelegenen im Sokaler Grundbuchsamte in der Grundbuchseinlage Bl. 87 der Katastralgemeinde Klusów eingetragenen Grundstücke, so wie auch die mir gehörige Hälfte der in der Katastralgemeinde Sokal gelegenen Tabulkörper, welche im Sokaler Grundbuchsamte in den Grundbuchseinlagen Bl. 565, 566, 1010, 1011, 1220, 1221, 1849 und 1931 eingetragen sind;

d) meine in Lemberg in der inneren Stadt in der Theatergasse unter Kons. Nr. 39. (Orientirungs Nr. 18) gelegene in der Grundbuchseinlage der Katastralgemeinde Lemberg (innere Stadt) Bl. 24 eingetragene Realität;

e) meine in dieser Realität untergebrachten naturhistorischen Sammlungen, welche die bisher gebräuchliche Benennung »**Gräflich Dzieduszycki'sches naturhistorisches Museum**« führen sollen, mit allen zu deren Aufstellung und Aufbewahrung dienenden Einrichtungsstücken;

f) endlich haben auch die nach den folgenden Bestimmungen (Art. XI., XIII. und XIV.) anzulegenden Sonde in ihrer jeweiligen Höhe einen Bestandtheil des Fideicommisses zu bilden.

Dieses hier angeführte beweg- und unbewegliche Vermögen wird fernerhin ein unveräußerliches Gut bilden, welches zu besitzen und zu benützen nur jener Person das Recht zusteht, welche hiezu Kraft gegenwärtiger Stiftungsurkunde berufen ist.

ART. II.

Ja będę pierwszym ordynatem z prawami i obowiązkami ordynatom przyznanemi z zastrzeżeniem wyjątków w niniejszym akcie wyraźnie postanowionych.

Po mojej śmierci stosować się będą do następstwa w ordynacyę zasady pierworodztwa wedle porządku powołanych przezemnie rodów i starszeństwa linij, stosownie do przepisów niniejszego aktu i księgi ustaw cywilnych.

ART. III.

Głowy rodów przezemnie do następstwa powołanych są porządkiem jak je wymieniam:

- a) α) Tadeusz Hrabia **Dzieduszycki**, syn małżonków Kazimierza Hrabiego **Dzieduszyckiego** i Róży z **Matkowskich**;
- β) jego potomkowie mężczy w małżeństwie z córką moją **Anną** zrodzeni, wedle starszeństwa linii;
- γ) po wygaśnięciu potomków męskich we wszystkich liniach tego rodu, przejdzie ordynacya na córki potomków męskich ostatniego ordynata, przed nim zmarłych, a przez te córki na ich ślubne potomstwo męskie. W braku zaś takich córek, przejdzie ordynacya na własne córki ostatniego ordynata, a przez nie, na ich ślubne potomstwo męskie. Jeżeli tym sposobem dostanie się ordynacya w posiadanie potomstwa męskiego, czy to córki potomka męskiego ostatniego ordynata, przed nim zmarłego, czy też córki własnej tego ordynata, natenczas inne wnuczki, prawnuczki, a względnie córki ostatniego ordynata, jako też ich potomstwo męskie, nie będą już miały prawa do następstwa w ordynacyi;
- δ) po wygaśnięciu potomstwa męskiego owej wnuczki, prawnuczki, a względnie córki ostatniego ordynata, przez które to potomstwo do następstwa w ordynacyi powołanem było, przejdzie ordynacya na moją wnuczkę w małżeństwie Tadeusza Hr. **Dzieduszyckiego** z moją córką Anną, zrodzoną: Różę Maryę Romanę Klementynę Hrabiankę **Dzieduszycką** i jej potomków męskich. Na nią przejdzie ordynacya bezpośrednio wtenczas, jeżeli po wygaśnięciu rodu β) nie będzie żadnego do objęcia jej powołanego potomka;
- ε) po wygaśnięciu męskiego potomstwa mojej wnuczki Róży Maryi Romany Klementyny, przejdzie ordynacya na moją drugą w tem samym małżeństwie Tadeusza Hr. **Dzieduszyckiego** zrodzoną wnuczkę Klementynę Maryę Hrabiankę **Dzieduszycką** i jej męskich potomków;
- ϛ) po wygaśnięciu tego potomstwa, przejdzie ordynacya na moje młodsze wnuczki, któreby w małżeństwie Tadeusza Hr. **Dziedu-**

ART. II.

Ich für meine Person werde der erste Fideicommisßbesitzer sein, mit jenen Rechten und Pflichten welche dem jeweiligen Fideicommisßbesitzer zustehen und obliegen, mit Vorbehalt der in der gegenwärtigen Stiftungsurkunde ausdrücklich festgesetzten Ausnahmen.

Nach meinem Tode haben für die Nachfolge in dieses Familienfideicommisß die Grundsätze der Primogenitur, nach der Reihenfolge der von mir berufenen Stämme und dem Alter der Linien nach den hier sowie im allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche aufgestellten Regeln zur Anwendung zu kommen.

ART. III.

Die Häupter der von mir zur Nachfolge berufenen Stämme sind der Ordnung nach wie ich sie benenne:

- a) α) Thadäus Graf Dzieduszycki Sohn der Eheleute **Kasimir** Grafen **Dzieduszycki** und Rosa Matkowska;
- β) dessen männliche aus der Ehe mit meiner Tochter **Anna** entsproßene Nachkommenschaft nach dem Alter der Linien;
- γ) nach dem Erlöschen der männlichen Abstammlinge in allen Linien dieses Stammes, übergeht das Fideikommisß auf die Töchter vorverstorbener männlicher Nachkommen des letzten Fideikommisßbesitzers und durch dieselben auf deren eheliche männliche Descendenz; in Ermangelung solcher Töchter auf die eigenen Töchter des letzten Fideikommisßbesitzers und durch dieselben auf deren eheliche männliche Descendenz. Ist auf diese Weise das Fideicommisß in den Besitz der männlichen Nachkommenschaft sei es der Tochter vorverstorbener männlicher Nachkommen des letzten Fideikommisßbesitzers, sei es dessen eigener Tochter gelangt, so sind die übrigen Enkelinnen, Urenkelinnen und beziehungsweise Töchter des letzten Fideikommisßbesitzers sowie auch deren allfällige männliche Nachkommenschaft, von der Fideicommisß-Nachfolge ausgeschlossen;
- δ) Nach dem Erlöschen der männlichen Nachkommenschaft jener Enkelin, Urenkelin beziehungsweise Tochter des letzten Fideikommisßbesitzers, durch welche diese Nachkommenschaft berufen war, übergeht das Fideicommisß auf meine aus der Ehe des Thadäus Grafen **Dzieduszycki** mit meiner Tochter Anna, geborene Enkelin Rose Marie Romana Clementine Gräfin **Dzieduszycka** und deren männliche Nachkommen. Auf dieselbe übergeht das Fideicommisß unmittelbar dann, wenn nach dem Erlöschen des Stammes kein zur Nachfolge in dasselbe berufener Abstammling vorhanden ist;
- ε) Nach dem Erlöschen der männlichen Nachkommenschaft meiner Enkelin Rose Marie Romana Clementine übergeht das Fideicommisß auf meine aus derselben Ehe des Thadäus Grafen **Dzieduszycki** geborene zweite Enkelin Clementine Marie Gräfin **Dzieduszycka** und deren männliche Nachkommen.
- Ϝ) Nach dem Erlöschen dieser Nachkommenschaft übergeht das Fideicommisß auf meine jüngeren Enkelinen welche aus der Ehe des Thadäus Grafen

szyckiego i córki mojej Anny zrodzone być jeszcze mogły i ich potomstwo męskie wedle starszeństwa linii.

W razie gdyby albo Tadeusz Hr. **Dzieduszycki** albo córka moja Anna Hr. **Dzieduszycka** zawarli powtórne śluby małżeńskie, natenczas dzieci z tego małżeństwa pozostałe, będą miały równe prawo następstwa z dziećmi pierwszego małżeństwa w ten sposób, że synowie drugiego małżeństwa przyjdą zaraz po synach pierwszego małżeństwa a córki drugiego małżeństwa zaraz po córkach pierwszego małżeństwa, jako linie młodsze;

b) po wygaśnięciu wszystkich do następstwa powołanych potomków z rodu Tadeusza Hrabiego **Dzieduszyckiego** i Anny Hrabiny **Dzieduszyckiej** przejdzie kolej następstwa na córkę moją jeszcze niezamężną Maryę Hrabiankę **Dzieduszycką** i potomstwo jej męskie.

A gdyby z rodu jej w żadnej linii nie było potomka męskiego, mającego prawo do następstwa, przejdzie ordynacja:

c) na córkę moją zaślubioną Witoldowi Księciu **Czartoryiskiemu** Jadwigę Helenę Walentynę i jej potomstwo męskie, a po jego wygaśnięciu :

d) na córkę moją Klementynę zamężną Hrabinę **Szembekową** i potomstwo jej męskie.

Na wypadek, gdyby w żadnej linii rodu mojej córki Klementyny zamężnej Hrabiny **Szembekowej** nie było już potomka męskiego, mającego prawo do następstwa, powoluję do posiadania ordynacyi jako głowy rodów w porządku jak tutaj są wymienieni z ich męskim potomstwem:

e) Adama Hr. **Dzieduszyckiego**, syna Stanisława i Zofii z **Morawskich**, małżonków Hrabiów **Dzieduszyckich**, a wnuka Kazimierza i Róży z **Matkowskich**, małżonków Hrabiów **Dzieduszyckich**;

f) Stanisława Hr. **Dzieduszyckiego**, syna Edmunda Hr. Dzieduszyckiego;

g) Wojciecha Hr. **Dzieduszyckiego**, syna Władysława Hr. Dzieduszyckiego;

h) Augusta Hr. **Dzieduszyckiego**, syna Maurycego Hr. Dzieduszyckiego;

i) Karola Hr. **Dzieduszyckiego**, drugiego syna Maurycego Hrabiego Dzieduszyckiego;

k) Ksawerego Hr. **Dzieduszyckiego**, trzeciego syna Maurycego Hr. Dzieduszyckiego;

l) Tomasza Hr. **Dzieduszyckiego**, czwartego syna Maurycego Hrabiego Dzieduszyckiego;

m) Maurycego Hr. **Dzieduszyckiego**, piątego syna Maurycego Hr. Dzieduszyckiego;

n) Andrzeja Hr. **Dzieduszyckiego**, szóstego syna Maurycego Hrabiego Dzieduszyckiego;

o) Klemensa Hr. **Dzieduszyckiego**, siódmego syna Maurycego Hr. Dzieduszyckiego;

p) Michała Hr. **Dzieduszyckiego**, syna małżonków Edwarda Hrabiego Dzieduszyckiego i Józefy z Hrabiów **Łosiów**.

Dzieduszycki mit meiner Tochter Anna noch geboren werden könnten und deren männliche Nachkommenschaft nach dem Alter der Linien.

Für den Fall, wenn Thadäus Graf **Dzieduszycki** oder meine Tochter Anna Gräfin **Dzieduszycka** sich wieder verehelichen und Kinder aus der nachfolgenden Ehe hinterlassen würden, so haben diese Kinder ein gleiches Nachfolgerecht mit den Kindern erster Ehe, und zwar derart, daß die Söhne zweiter Ehe sich unmittelbar an die Söhne erster Ehe und die Töchter zweiter Ehe sich unmittelbar an die Töchter erster Ehe als so viele jüngere Linien anschließen.

b) Nach dem Erlöschen sämtlicher zur Nachfolge Berechtigten aus dem Stamm des Thadäus Grafen **Dzieduszycki** und meiner Tochter Anna Gräfin **Dzieduszycka**, gelangt zur Nachfolge meine noch unverheirathete Tochter Marie Gräfin **Dzieduszycka** und deren männliche Nachkommenschaft.

Wenn in allen Linien des Stammes meiner Tochter Marie Gräfin **Dzieduszycka** kein zur Nachfolge berechtigter männlicher Abstammling vorhanden wäre, übergeht das Fideicommiss

c) auf meine an Witold Fürsten **Czartoryski** verheirathete Tochter Hedwig Helene Valentine und ihre männliche Nachkommenschaft und nach deren Erlöschen

d) auf meine Tochter Clementine verehelichte Gräfin **Szembek** und deren männliche Nachkommenschaft.

Im Falle daß in sämtlichen Linien des Stammes meiner Tochter Clementine verehelichten Gräfin **Szembek** kein zur Nachfolge berechtigter männlicher Abstammling vorhanden wäre, berufe ich zur Nachfolge in das Fideicommiss als Stammhäupter in der Reihenfolge, in welcher dieselben hier angeführt sind und deren männliche Nachkommenschaft.

e) den Adam Grf. **Dzieduszycki**, Sohn des Stanislaus Grf. **Dzieduszycki** aus der Ehe mit Sophie **Morawska**, und Enkel des Kasimir Grf. **Dzieduszycki** aus der Ehe mit Rose **Matkowska**;

f) den Stanislaus Grf. **Dzieduszycki**, Sohn des Edmund Grf. **Dzieduszycki**;

g) den Adalbert Grf. **Dzieduszycki**, Sohn des Ladislaus Grf. **Dzieduszycki**;

h) den August Grf. **Dzieduszycki**, Sohn des Moritz Grf. Dzieduszycki;

i) den Karl Grf. **Dzieduszycki**, zweiter Sohn des Moritz Grf. Dzieduszycki;

k) den Xaver Grf. **Dzieduszycki**, dritten Sohn des Moritz Grf. Dzieduszycki;

l) den Thomas Grf. **Dzieduszycki**, vierten Sohn des Moritz Grf. Dzieduszycki;

m) den Moritz Grf. **Dzieduszycki**, fünften Sohn des Moritz Grf. Dzieduszycki;

n) den Andreas Grf. **Dzieduszycki**, sechsten Sohn des Moritz Grf. Dzieduszycki;

o) den Clemens Grf. **Dzieduszycki**, siebenten Sohn des Moritz Grf. Dzieduszycki;

p) den Michael Grf. **Dzieduszycki**, Sohn des Eduard Grf. Dzieduszycki aus der Ehe mit Josephine Gräfin **Łoś**.

Każdy ordynat innego nazwiska niż **Dzieduszycki**, powinien wnieść do Najjaśniejszego Pana prośbę o Najwyższe zezwolenie dodania do swego nazwiska imienia **Dzieduszycki**, a jeżeli to zezwolenie otrzyma, winien imię **Dzieduszycki** dodawać do swego własnego nazwiska, np. „Szembek-Dzieduszycki“.

ART. IV.

Porządek, w jakim rody w poprzednim artykule wymienione są, oznacza także porządek, w jakim do następstwa w ordynacyę przychodzić będą, zatem ród później wymieniony przyjdzie w kolej do następstwa dopiero wtenczas, gdy w rodach poprzednich nie będzie już żadnego potomka do następstwa powołanego.

W jednym i tym samym rodzie, idzie następstwo porządkiem sukcesji na podstawie pierworodztwa według linii, tak że młodsza linia i to zawsze najbliższa, dopiero po wygaśnięciu starszej do ordynacyi przychodzi, a rodzeństwo ordynata jego potomkom ustąpić musi.

Pod potomstwem mężkiem, rozumieją się potomkowie płci męskiej, połączeni z głową rodu, ojcem czy matką, nieprzerwanym szeregiem męskiej filiacji, zatem wyrazem potomstwa męskie, wykluczają się nietylko potomkowie płci żeńskiej, ale także mężczyźni, pochodzący od potomstwa żeńskiego.

W razie wątpliwości, który z równocześnie urodzonych (bliźniaków, trojaków) pierwsi się urodził i zatem do następstwa w ordynacyę powołyany jest, rozstrzyga los.

ART. V.

Od następstwa w ordynacyę wykluczam:

- a) dzieci łoża nieprawego, chociażby później uprawnione, i ich potomstwo;
- b) dzieci przysposobione (adoptowane);
- c) osoby dla choroby umysłu sądownie pod kuratelą zostające;
- d) osoby dla marnotrawstwa sądownie ubezwłasnowolnione;
- e) osoby uznane prawomocnym wyrokiem sądowym za winne lekko-myślnej lub zawiionej upadłości (krydy);
- f) osoby nie wyznające wiary katolickiej;
- g) każdego, któryby czynu ustawami za zbrodnię poczytanego prawomocnym wyrokiem Sądu państwowego winnym uznany był, jeżeli rada ordynacka, która o tem z wyłączeniem drogi prawa ostatecznie stanowić ma, czyn ten za hańbiący uzna.

Jeder Fideikommisßbesitzer, welcher nicht den Geschlechtsnamen **Dzieduszycki** führt, ist verpflichtet bei Sr. Majestät um die a. h. Bewilligung, seinem Geschlechtsnamen den Namen **Dzieduszycki** beizutragen zu dürfen, bittlich einzuschreiten, und wenn ihm die a. h. Bewilligung zu Theil wird, hat er den Namen **Dzieduszycki** als Beifat zu seinem eigenen Namen zu führen, z. B. «Szembek-Dzieduszycki».

ART. IV.

Die Reihenfolge, in welcher die Stämme im vorhergehenden Artikel benannt sind, bestimmt zugleich die Ordnung, in welcher dieselben zum Besitz des Fideikommisses zu gelangen haben, so daß der später benannte Stamm erst dann zur Nachfolge gelangt, wenn in allen früher benannten Stämmen, kein zur Nachfolge berechtigter Abstammling vorhanden ist.

In einem und demselben Stämme hat die Nachfolge nach den Grundsätzen der Linear-Primogenitur-Successionsordnung zu geschehen, daher eine jüngere und zwar immer die nächstjüngere Linie, erst nach dem Erlöschen der älteren Linie zum Fideikommiss gelangt, so daß die Geschwister des jeweiligen Fideikommisßbesitzers dessen Nachkommen weichen müssen.

Unter männlicher Nachkommenschaft sind zu verstehen: Nachkommen männlichen Geschlechtes, die mit dem betreffenden Stammvater beziehungsweise mit der betreffenden Stammutter durch ununterbrochene männliche Geschlechtsfolge (Siliation) verbunden sind; somit sind durch diesen Ausdruck nicht nur Nachkommen weiblichen Geschlechtes sondern auch männliche Descendenten der weiblichen Nachkommenschaft ausgeschlossen.

Im Zweifel, welcher von mehreren gleichzeitig Geborenen (Zwillingen, Drillingen) der Erstgeborene und sohin zur Nachfolge in das Fideikommiss berufen sei, entscheidet das Los.

ART. V.

Von der Nachfolge in das Fideikommiss schließe ich aus:

- a) uneheliche wenn auch später legitimirte Kinder, sowie die Nachkommenschaft der letzteren;
- b) Adoptiv-Kinder;
- c) Personen, welche wegen Gemüthskrankheit gerichtlich unter Kuratel gestellt sind;
- d) Personen, welchen wegen Verschwendung die Eigenberichtigung gerichtlich entzogen wurde;
- e) jeden, welcher durch ein rechtskräftiges gerichtliches Urtheil der lebenssinnigen oder verschuldeten Krida für schuldig erkannt wurde;
- f) jeden, welcher die katholische Religion nicht bekennit;
- g) jeden, welcher wegen einer gesetzlich als Verbrechen bezeichneten Handlung durch ein rechtskräftiges Urtheil des staatlichen Gerichtes für schuldig erkannt wurde, wenn der Fideikommisstrath, welcher darüber mit Ausschluß des Rechtsweges definitiv zu beschließen hat, diese Handlung für entehrend erklärt.

Złożenie ślubów zakonnych religijnych chociażby nieuroczystych, przez osobę do następstwa powołaną, poczytuje się za zrzeczenie się prawa do następstwa w ordynację i pociąga za sobą utratę tego prawa.

ART. VI.

Ordynat w posiadaniu ordynacyi będący, którybędzyczynu ustawami za zbrodnię poczytanego, prawomocnym wyrokiem Sądu państwowego winnym uznany był, a rada ordynacka, która o tem z wyłączeniem drogi prawa ostatecznie stanowić ma, czyn ten za hańbiący poczytała, tudzież ordynat w posiadaniu ordynacyi będący, którybędzyczynu ustawami sądowym uznany był winnym lekkomyślnej albo zwinionej upadłości, jakotewordynat, którybędzyczynu ustawami od religii katolickiej odstąpił, utraci ordynację.

Jednakowoż nie traci ordynacyi, jeżeli dla choroby umysłowej lub dla marnotrawstwa sądownie ubezwłasnowolniony był.

Ordynat w posiadaniu ordynacyi będący, którybędzyczynu ustawami za konne religijne nawet nieuroczyste, będzie poczytany za zrzekającego się i jako taki ordynację utraci.

ART. VII.

Osoba w myśl art. V. od następstwa w ordynację wykluczona, jakotewordynat w myśl art. VI. ordynację utracający, uważany będzie za nieżyjącego.

W tym wypadku przychodzi do posiadania ordynacyi ta osoba, któraby w razie śmierci następcy wykluczonego, albo też ordynata ordynację utracającego, do następstwa powołaną była.

Gdyby jednak następcy w myśl art. V. lit. c), d), e), f) od następstwa w ordynację wykluczonemu, albo też ordynatowi w myśl art. VI. dla opuszczenia religii katolickiej od ordynacyi odpadającemu, narodził się później zdolny do następstwa potomek, to ten później narodzony potomek zaraz z chwilą urodzenia wstępuje w prawa swoje następstwa, a osoba, któraby ordynację posiadała, musi ją oddać.

Potomstwo później urodzone ordynata, którybędzyczynu ustawami dla popełnionej zbrodni ordynację utracił, jest od następstwa wykluczonym.

ART. VIII.

Przy sporządzeniu sądowego inwentarza ordynackiego, a to na podstawie spisu na wstępie art. I. powołanego, będą, o ile się to da, sądowe akta oszacowania, majątku nieruchomości, zużytkowane, co się zaś tyczy zbiorów przyrodniczych Muzeum Dzieduszyckich, należy się ograniczyć, na

Die Ablegung von wenn auch nicht feierlichen religiösen Ordensgelübden durch eine zur Nachfolge in das Fideikommiß berufene Person gilt für eine Verzichtleistung auf das Nachfolgerecht, und bewirkt den Verlust dieses Rechtes.

ART. VI.

Wenn der Fideikommißbesitzer wegen einer gesetzlich als Verbrechen bezeichneten Handlung durch ein rechtskräftiges Urtheil des staatlichen Gerichtes für schuldig erkannt wurde und der Fideikommißrath, welcher darüber mit Auschluß des Rechtsweges definitiv zu beschließen hat, diese Handlung für entehrend erklärt hat, dann wenn derselbe wegen leichtsinniger, oder verschuldeten Krida durch ein rechtskräftiges gerichtliches Urtheil schuldig erkannt wurde, oder wenn er die katholische Religion verlassen würde, so verliert er das Fideikommiß. Derselbe wird jedoch des Fideikommißes nicht verlustig, wenn er wegen Gemüthskrankheit oder wegen Verschwendug gerichtlich unter Kuratel gestellt werden sollte.

Der Fideikommißbesitzer, welcher religiöse Ordensgelübbe, wenn auch nicht feierliche, ablegen würde, wird für einen Verzichtleistenden angesehen und verliert als solcher das Fideikommiß.

ART. VII.

Derjenige, welcher von der Nachfolge in das Fideikommiß gemäß Art. V. ausgeschlossen ist, sowie der Fideikommißbesitzer, welcher gemäß Art. VI. des Fideikommißes verlustig wurde, wird so angesehen, als wenn er nicht am Leben wäre.

In diesem Falle gelangt zum Besitz jene Person, welche im Falle des Ablebens des von der Nachfolge ausgeschlossenen Anwärters, oder des den Besitz verlierenden Fideikommißbesitzers zur Nachfolge berufen wäre.

Wenn jedoch dem von der Nachfolge in Gemäßheit der Bestimmungen des Art. V. lit. c), d), e) und f) ausgeschlossenen Nachfolger, oder dem Fideikommißbesitzer welcher des Fideikommißes wegen Verlassens der katholischen Religion in Gemäßheit des Art. VI. verlustig wurde, später ein zur Nachfolge fähiger Nachkomme geboren wird, so tritt dieser später geborene Nachkommeling, gleich mit der Geburt, in sein Nachfolgerecht ein, und derjenige, welcher inzwischen in den Besitz des Fideikommißes gelangt wäre, muß ihm dasselbe abtreten.

Die später geborene Nachkommenschaft des Fideikommißbesitzers, welcher in Gemäßheit des Art. VI. in Folge eines Verbrechens des Besitzes des Fideikommißes verlustig wurde, ist von der Nachfolge ausgeschlossen.

ART. VIII.

Bei der gerichtlichen Aufnahme des Fideikommißinventars, welchem das im Eingange des Art. I. bezogene Verzeichniß zur Grundlage dient, sind die aufgenommenen gerichtlichen Schätzungen des unbeweglichen Vermögens nach Thunlichkeit zu benützen und in Ansicht der naturwissenschaftlichen Sammlungen des gräflich Dzieduszyckischen Museums ist sich darauf zu beschränken,

porównaniu istniejących katalogów ze stanem rzeczywistym tych zbiorów i na zanotowaniu przybytków i ubytków w jednym egzemplarzu. Egzemplarz tym sposobem uzupełniony, dołączony będzie do inwentarza głównego jako część jego integralna.

Co do zabezpieczenia majątku ordynackiego, jego zadłużenia, oczyszczenia, albo też uzupełnienia, jakoteż co do wszystkich innych stosunków, wyraźnie w niniejszym statucie nie określonych, stosować się mają każdorazowe przepisy ustawnicze.

Gdyby pomiędzy ordynatem nowo wступującym a spadkobiercami jego poprzednika powstały spory z powodu umniejszenia lub powiększenia majątku ordynackiego, natenczas obowiązkiem jest Rady ordynackiej starać się o załatwienie tych sporów w drodze dobrowolnej ugody pomiędzy stronami i zdać sądowi sprawę ze skutku swoich usiłowań.

ART. IX.

Muzeum Hrabiów Dzieduszyckich z ordynacją połączone, rozciągać się będzie na wszystkie rzeczy przyrodnicze, etnograficzne i antropologiczne dawnych ziem polskich. Muzeum to ma być należycie utrzymywane, uzupełniane i stosownie pomagać, a kilka dni w tygodniu musi być publiczności zostawiony wolny przystęp do niego.

Na bezpośredniego kierownika musi być powołany zawsze mąż naukowo wykształcony, któremu potrzebni pomocnicy i służba dodani być mają. Naczelnym kierunkiem pozostanie w ręku ordynata, a radzie ordynackiej przysługiwać będzie prawo nadzoru.

Realność we Lwowie w śródmieściu pod Lk. 39 położona, stanowić będzie zawsze przynależność muzealną.

ART. X.

Na wydatki utrzymania i pomnożenia zbiorów, na wydatki wydawnictwa katalogów i wszelkiego innego naukowego użytkowania ich, na koszt utrzymania personalu, oraz utrzymania w należytym stanie budynku, przeznaczam z dochodów majątku ordynackiego rocznie sumę dwunastu tysięcy złotych wal. austr.

Ja, jako założyciel ordynacyi, zachowuję sobie tak pod względem sumy na powyższe cele użyć się mającej, jak pod względem sposobu jej użycia zupełną wolność bez obowiązku składania rachunków.

Moi następcy zaś obowiązani będą roczną sumę dotacyjną 12.000 złr. wal. austr. w czteroczesnych ratach z góry składać w tym Zakładzie, który rada ordynacka na wniosek ordynata oznaczy.

Natomiast sposób użycia złożonych kwot i przekazywania ich do wypłaty na cele wskazane, temu Zakładowi, w którym złożone będą, służy wyłącznie ordynatowi.

dass die vorhandenen Sammlungsverzeichnisse mit dem wirklichen Stande der Sammlung verglichen, die Vermehrungen und Abgänge in einem Exemplar angemerkt und das auf diese Weise ergänzte Exemplar dem Hauptinventar als ein integrirender Bestandtheil beigelegt wird.

In Betreff der Sicherstellung des Fideikommisvermögens, der Belastung, Depurirung, oder Ergänzung desselben, und aller anderen, in dieser Urkunde nicht ausdrücklich berührten Verhältnisse, haben die jeweiligen gesetzlichen Vorschriften zu gelten.

Sollten zwischen dem neu eintretenden Fideikommisbesitzer und den Erben seines Vorgängers wegen der Verminderung oder Vermehrung des Stammvermögens Streitigkeiten entstehen, so hat der Fideikommisrath deren gütliche Beilegung durch einen Vergleich zwischen den Interessenten zu versuchen, und über den Erfolg seiner Bemühungen dem Gerichte zu berichten.

ART. IX.

Das mit dem Fideikommiss vereinigte gräflich Dzieduszycki'sche naturhistorische Museum, hat sich auf alle Gegenstände in naturwissenschaftlicher, ethnografischer und antropologischer Beziehung der ehemaligen polnischen Lande zu erstrecken.

Dasselbe soll ordentlich erhalten, ergänzt und entsprechend vermehrt werden, und es soll zu demselben einige Tage in der Woche das Publikum freien Zutritt haben.

Zur unmittelbaren Leitung soll stets ein wissenschaftlich gebildeter Director berufen werden, dem das nöthige Hilfs- und Auffichtspersonale beigegeben wird. Die oberste Leitung bleibt beim Fideikommisbesitzer, während dem Fideikommisrath das Auffichtsrecht zusteht.

Die Realität Nr. 39 in der inneren Stadt in Lemberg hat stets ein Zugehör des Museums zu bilden.

ART. X.

Zur Besteitung sämtlicher mit der Erhaltung, Vermehrung, und mit der Herausgabe der Kataloge und der sonstigen wissenschaftlichen Verwerthung der musealen Sammlungen, mit der Erhaltung des Personals und der Instandhaltung der Haussrealität verbundenen Auslagen, bestimme ich aus den Einkünften des Fideikommisvermögens jährlich eine Summe von Zwölftausend Gulden ö. W.

Ich als Stifter des Fideikommis behalte mir sowol bezüglich der zu diesen Zwecken zu verwendenden Summe, wie über deren Verwendung die volle Freiheit ohne Verpflichtung zur Rechnungslegung vor.

Meine Nachfolger sind aber verpflichtet, die jährliche Dotationssumme von 12.000 fl. in vierteljährigen Vorausraten stets bei jener Depotstelle zu erlegen, welche über Vorschlag des Fideikommisbesitzers der Fideikommisrath bestimmen wird.

Die Art und Weise der Verwendung und der Anweisung an die betreffende Depotstelle zur Auszahlung der erlegten Beträge, zu den hier oben be-

Ordynat zaś obowiązany jest po upływie każdego roku składać należycie uwierzytelny rachunek z użycia sumy dotacyjnej na cele wyżej wskazane radzie ordynackiej, która na to absolutoryum wyda, albo wydania odmówi.

Z otrzymanego absolutoryum winien się ordynat przed Sądem wykazać. Roczne zamknięcie rachunkowe ma być drukiem ogłoszone.

ART. XI.

Począwszy od roku 1916 będzie z rocznych wkładek po sześćset złotych wal. austr. z dochodów majątku ordynackiego składany osobny fundusz dotacyjny dla Muzeum przeznaczony.

Wkładka roczna 600 złr. ma być przez ordynata po raz pierwszy w roku 1916 do końca czerwca, a potem do tego dnia każdego następującego roku sądownie złożoną. Tak złożone kwoty powinny być fruktifikowane.

Procenta będą kapitalizowane, a zbieranie tego funduszu dotacyjnego trwać ma dopóty, dopóki nią będzie uzbierana suma trzechkroć sto tysięcy złr. wal. austr. Z tą chwilą ustanie uiszczeranie rocznej na utrzymanie Muzeum przeznaczonej sumy dotacyjnej 12.000 złr., jakież uiszczeranie rocznej na uzbieranie funduszu dotacyjnego przeznaczonej wkładki 600 złr. a natomiast procenta od uzbieranego funduszu dotacyjnego na cele muzealne, w poprzednim artykule oznaczone, obracane będą.

ART. XII.

Z dochodów majątku ordynackiego pobierać będą:

a) córka moja Anna zamężna Tadeuszowa Hrabina **Dzieduszycka** do końca życia swego, pięć szóstych części czystego dochodu ordynackiego, sposobem niżej postanowionym obliczonego, po stracienniu rent dożywotnich pozostającego;

b) moja żona Alfonzyna z Habiów **Miączyńskich**, na wypadek wdowieństwa roczną dożywotnią rentę pięciu tysięcy złr. wal. austr. bez wszelkiego ograniczenia;

c) roczną dożywotnią rentę w sumie dwóch tysięcy złr. w. a. ci, którzy w moc postanowień art. V. lit. c), d), e), f), g) od następstwa w ordynacyę wykluczeni zostali, lub też przez złożenie ślubów zakonnych, prawa do następstwa się zrzekli, albo w myśl art. VI. posiadanie ordynacyi utracili;

d) wdowa po ordynacie pozostała roczną dożywotnią rentę w sumie dwóch tysięcy złr. w. a. ale tylko przez czas wdowieństwa.

Córka moja Anna mając sobie zapewnionych pięć szóstych części czystego dochodu ordynackiego, renty wdowiej pobierać już nie będzie.

e) Bracia ordynata roczną rentę w sumie tysiąca dwóchset złr. ale tylko do skończonego dwudziestego czwartego roku życia.

zeichneten Zwecken, steht jedoch dem Fideikommissbesitzer ausschließlich zu. Dagegen ist derselbe verpflichtet nach Schluss eines jeden Jahres eine ordentliche beglaubigte Rechnung, welche die Verwendung der Dotations-Summe zu den oben bezeichneten Zwecken nachweist, dem Fideikommisstrath vorzulegen, welcher hierüber das Absolutorium ertheilt oder verweigert.

Mit dem erlangten Absolutorium hat sich der Fideikommissbesitzer vor dem Gerichte auszuweisen.

Die jährliche Schlussrechnung ist durch Druck zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

ART. XI.

Vom Jahre 1916 angefangen soll ein abgesonderter für das Museum bestimmter Dotationsfond durch jährliche Beitragsleistungen von Sechshundert Gulden ö. W. aus den Einkünften des Fideikommissvermögens gebildet werden.

Der jährliche Beitrag von 600 fl. ö. W. soll vom Fideikommissbesitzer zum ersten Mal bis Ende Juni des Jahres 1916 und sohin bis zu diesem Tage eines jeden folgenden Jahres zu Gericht erlegt werden und ist fruchtbbringend anzulegen.

Die Zinsen werden kapitalisiert, und es hat die Sammlung dieses Dotationsfondes so lange zu dauern, bis eine Summe von dreimalhundert Tausend Gulden ö. W. angekammelt sein wird.

Von diesem Zeitpunkte hört die weitere Beitragsleistung sowohl der jährlichen zur Erhaltung des Museums bestimmten Dotations-Summe von 12.000 fl. wie auch des zur Bildung des Dotationsfondes angeordneten jährlichen Beitrages von 600 fl. auf, und es werden sohin die Zinsen des angekammelten Dotationsfondes zu den im vorhergehenden Artikel angegebenen Zwecken des Museums verwendet.

ART. XII.

Aus den Einkünften des Fideikommissvermögens haben zu beziehen:

a) meine an Thadäus Grafen **Dzieduszycki** verehelichte Tochter Anna fünf sechste Theile, von dem, auf die unten angeordnete Art berechneten nach Abschlag der lebenslänglichen Renten, verbleibenden Reineinkommens;

b) meine Gemalin Alfonsine geborene Gräfin **Miączyńska** für den Fall ihres Wittwenstandes eine jährliche lebenslängliche Rente von Fünftausend Gulden öster. Währ. ohne alle Einschränkung;

c) derjenige welcher in Folge der Bestimmungen des Art. V. lit. c), d), e), f), g) von der Nachfolge in das Fideikommiss ausgeschlossen wurde, oder durch Ablegung von Ordensgelübden auf das Nachfolgerecht Verzicht geleistet hat, oder endlich in Folge der Bestimmungen des Art. VI. des Besitzes des Fideikommisses verlustig wurde, eine jährliche lebenslängliche Rente von Zweitausend fl. ö. W.;

d) die Wittwe des Fideikommissbesitzers für die Dauer des Wittwenstandes eine jährliche lebenslängliche Rente von Zweitausend Gulden ö. W.

Meine Tochter Anna welcher das Bezugsrecht von fünf sechsten Theilen des Reineinkommens gesichert ist, wird keine Wittwenrente beziehen.

e) Die Brüder des Fideikommissbesitzers eine jährliche Rente von Eintausend zwei hundert fl. jedoch nur für die Zeit bis zum vollendeten 24 Lebensjahre;

f) Siostry ordynata aż do czasu zamążpójścia roczną rentę w sumie ośmiuset złr. wal. austr.

Część poborów pod e) do f) wyznaczonych, dochodem z funduszu apanażowego (art. XIII.) nie pokryta, nie może jednak przenosić piątej części czystego dochodu majątku ordynackiego.

Gdyby ta piąta część nie wystarczała, natenczas renta przez każdego uprawnionego pobierana ulegnie stosunkowemu obniżeniu.

Przez pierwsze trzydzieści lat, licząc od czasu, kiedy niniejsza ordynacyjna Najwyższą sankcję otrzyma, służyć ma za podstawę do obliczenia piątej części czystego dochodu wartość majątku ordynackiego w inwentarzu ordynackim oznaczona, przy oprocentowaniu po cztery od sta.

Raty umarzające zaciągniętych długów, tudzież nakazane roczne uiszczania dla Muzeum i wkładki dla poszczególnionych niżej funduszów, mają być przy obliczeniu czystego dochodu potrącone. Obliczenia czystego dochodu dokona rada ordynacka, a wynik jego poda do wiadomości Sądu. Po upływie każdych lat trzydziestu przedsięweźmie rada ordynacka nowe obliczenie, które przez następne lat trzydzieści obowiązywać będzie. (Art. XVII.)

ART. XIII.

Począwszy od roku 1916 ma być składany osobny fundusz apanażowy aż do sumy maksymalnej miliona złr.

W tym celu ma być co roku, a to po raz pierwszy do końca czerwca 1916, potem zaś do tego dnia każdego następującego roku, z dochodów ordynackich kwota tysiąca złr. wal. austr. tak długo sądownie składaną i fruktyfikowaną, aż się suma miliona złr. wal. austr. nie uzbiera.

Po uzbieraniu się tej sumy, ustaje dalsza wpłata i tylko w razie, gdyby się w skutek wydarzonych strat umniejszyła, powraca dla ordynata obowiązek składania na nowo powyższej kwoty na tak dugo, aż strata uzupełniona zostanie.

W pierwszych dwudziestu latach mają być procenta bieżące dodawane do kapitału. Od 1. stycznia 1936 roku począwszy, mają być z procentów bieżących tak uzbieranego funduszu, wypłacane pensye apanażowe i tylko kwota do uzupełnienia wyznaczonych w poprzedzającym artykule pensyi, potrzebna wypłaconą będzie z dochodów reszty majątku ordynackiego.

Gdyby w którym roku administracyjnym, żadne pensye apanażowe się nie należały, i cały roczny procent z funduszu tego wolny pozostał, ma być ten procent po upływie roku administracyjnego, jeżeli z końcem jego wartość funduszu mniej niż milion złr. wal. austr. wynosić będzie, dodany do kapitału. Jeżeli zaś ten fundusz będzie już wynosił sumę maksymalną miliona złr. wal. austr., natenczas ten procent, jako wolny dochód ordynacki z ubiegłego roku administracyjnego będzie należał do ordynata. Wrazie gdyby w ciągu ubiegłego roku administracyjnego zaszła zmiana w posiadaniu ordynacyi, będzie ten procent między poprzednika,

f) Die Schwestern des Fideikommissbesitzers bis zu ihrer Verheiratung eine jährliche Rente von achthundert Gulden ö. W.

Der durch das Einkommen des Apanagenfondes (Art. XIII.) nicht gedeckte Betrag der sub e) bis f) ausgesetzten Bezüge, darf jedoch den fünften Theil des reinen Einkommens des Fideikommissvermögens nicht übersteigen. Reicht dieser Theil nicht hin, so erleidet jeder Bezugsberechtigte einen verhältnismäßigen Abzug. Für die ersten dreißig Jahre, nachdem das gegenwärtige Fideikommiss die allerhöchste Sanction erlangt haben wird, hat zur Berechnung des fünften Theiles des Reineinkommens der durch das Fideikommissinventar festgestellte Werth des Fideikommissvermögens bei einer vierpercentigen Verzinsung zu dienen.

Die Tilgungsräten der aufgenommenen Schulden, und die jährlichen Beitragsleistungen für das Museum und für die einzelnen Fonde sind bei der Ermittlung des Reineinkommens in Abzug zu bringen.

Die Berechnung des Reineinkommens wird der Fideikommissrath vornehmen, und das Resultat zur Wissenschaft des Gerichtes bringen. Nach Ablauf von je dreißig Jahren hat der Fideikommissrath eine neue Berechnung des Reineinkommens vorzunehmen, welche sodann für die nächstfolgenden dreißig Jahre maßgebend sein wird. (Art. XVII.)

ART. XIII.

Vom Jahre 1916 angefangen, soll ein eigener Apanagenfond bis zum Höchstbetrage von Einer Million Gulden ö. Währ. gebildet werden.

Zu diesem Ende soll jährlich und zwar das erste Mal bis Ende Juni des Jahres 1916 und sohin bis zu diesem Tage eines jeden folgenden Jahres aus den Einkünften des Fideikommissvermögens ein Betrag von Eintausend Gulden öst. Währ. so lange gerichtlich erlegt und fruchtbringend angelegt werden, bis die Summe von Einer Million Gulden öst. Währ. angesammelt sein wird.

Mit der Ansammlung dieser Summe hört die weitere Beitragsleistung auf, und lebt nur für den Fall, wenn sich diese Summe durch allenfällige Verluste vermindern sollte auf so lange auf, bis der Verlust wieder ergänzt sein wird.

Die laufenden Zinsen sind in den ersten zwanzig Jahren dem Kapitale zuzuschlagen.

Vom 1. Jänner 1936 angefangen, sind aus den laufenden Zinsen des derart gebildeten Fonden, die Apanagen zu bezahlen und ist nur das zur Vollmachung der im vorhergehenden Artikel festgesetzten Apanagen Beträge noch fehlende, aus den Einkünften des übrigen Fideikommissvermögens zu bezahlen.

Sind in einem Verwaltungsjahre Apanagebeträge nicht fällig geworden und daher die ganzen Jahreszinsen des Fonden freigeblieben, so sollen nach Ablauf des Verwaltungsjahres die Jahreszinsen, wenn der Fond nach seinem Werthe am Schlüsse des Verwaltungsjahres weniger als Eine Million Gulden beträgt zum Kapital geschlagen werden, dagegen wenn der Fond den Höchstbetrag von Einer Million Gulden beträgt, als ein freies Fideikommiss-Einkommen, des abgelaufenen Verwaltungsjahres dem Fideikommissbesitzer gehören, beziehungswise wenn in dem abgelaufenen Verwaltungsjahre ein Besitzwechsel stattfand, zwischen

względnie jego spadkobierców a następcę w ordynacji rozdzielony w miarę tego, jak jeden i drugi w ostatnim roku administracyjnym ordynację posiadali. Jeżeli się w którym roku administracyjnym, po obrachunku zapadłych w ciągu tego roku pensyi apanażowych okaże zwyżka procentów, ma być ta zwyżka z upływem roku administracyjnego w następujący sposób użyta:

Jeżeli z końcem roku administracyjnego wartość funduszu będzie mniejszą niż 1,000.000 zł. wal. austr., natenczas zwyżka procentów będzie dodaną do kapitału.

Jeżeli zaś fundusz będzie w owym czasie większy niż 100.000 zł. wal. austr. ale mniejszy niż milion zł. wal. austr., natenczas ze zwyżki procentów tylko kwota do uzupełnienia sumy maksymalnej miliona zł. w. a., nigdy zaś więcej jak połowa tej zwyżki będzie dodana do kapitału, reszta zaś zostanie rozdzieloną pomiędzy te osoby, które w właściwym roku administracyjnym pensye apanażowe pobierać miały i to w stosunku do tych pensyi. Gdyby zaś w danym czasie fundusz apanażowy już sumę maksymalną miliona zł. wal. austr. wynosił, natenczas zwyżka procentów rozdzieloną będzie stosunkowo między osoby wyżej wymienione.

Gdyby w międzyczasie która z osób do poboru tej zwyżki uprawnionych pomarła, natenczas część na nią wypadająca należy do jej spadku.

Osoby, które na mocy postanowienia art. V. lit. g) od następstwa w ordynację wykluczone są, albo które na mocy ustępu I. art. VI. posiadanie ordynacyi utraciły, ale na mocy art. XII. lit. c) pensye apanażową pobierają, nie mają żadnego prawa do zwyżki procentów.

ART. XIV.

Tak samo ma być począwszy od roku 1916 składany osobny fundusz rezerwowy aż do sumy maksymalnej miliona zł. w. a. w dwóch oddziałach po 500.000 zł.

W tym celu obowiązany jest ordynat składać do Sądu rocznie kwotę tysiąca zł. w. a., a to po raz pierwszy do końca czerwca roku 1916 potem zaś do tego dnia każdego następującego roku, a złożona kwota fruktyfikowaną być powinna.

Procentów od funduszu rezerwowego nie będzie ordynat tak długo pobierał, lecz takowe będą tak długo do kapitału przyrastały i tak długo fruktyfikowane być powinny, jak długo suma 500.000 zł. w. a. jako pierwszy oddział postanowionego maximum uzbieraną nie zostanie.

Skoro zaś ta suma już się uzbiera, zacznie ordynat procenta od niej pobierać.

Postanowiona wpłata roczna 1000 zł. w. a. musi być dalej dopóty uiszczaną, dopóki się tym samym sposobem łącznie z procentami kapitalizować się mającemi znowu suma 500.000 zł. w. a. jako drugi oddział oznaczonego maximum nie uzbiera.

dem Vorfahrer beziehungsweise den Erben desselben und dem Nachfolger im Fideikommiß nach Maß der Dauer des Fideikommißbesitzes des Einen und des Anderen in dem betreffenden Verwaltungsjahre getheilt werden:

Ergibt sich in einem Verwaltungsjahre nach Abrechnung der in diesem Jahre fällig gewordenen Apanagebeträge ein Zinsenüberschuss, so ist der Überschuss nach Ablauf des Verwaltungsjahres in folgender Weise zu verwenden:

Er ist dem Fondskapitale zuzuschlagen, wenn der Fond nach seinem Werthe am Schlüsse des Verwaltungsjahres weniger als 100.000 Gulden beträgt.

Beträgt der Fond in jenem Zeitpunkte mehr als 100.000 fl. doch weniger als Eine Million Gulden, so ist von dem Überschuß nur der bis zur Ergänzung auf den Höchstbetrag von Einer Million erforderliche Theilbetrag und jedenfalls nicht mehr als die Hälfte des Überschusses dem Fondskapitale zuzuschlagen, dagegen der Rest an diejenigen Personen, welche in dem betreffenden Verwaltungsjahre Apanagen zu beziehen hatten, nach dem Verhältnisse der Apanagebeträge zu ertheilen.

Wenn der Fond in dem angegebenen Zeitpunkte den Höchstbetrag von Einer Million erreicht hat, so ist der gesamte Jahresüberschuss an die obangeführten Personen verhältnismäßig zu vertheilen.

Sollte eine der zum Bezug des Überschusses berechtigten Personen in der Zwischenzeit gestorben sein, so gehört der auf dieselbe entfallende Anteil zum Nachlasse des Verstorbenen.

Personen, welche nach der Bestimmung der lit. g) des Art. V. von der Nachfolge in das Fideikommiß ausgeschlossen wurden, oder nach Art. VI. Absatz 1. den Fideikommißbesitz verlieren, und nach lit. c) des Art. XII. eine Apanage beziehen, haben in keinem Falle einen Anspruch auf den Zinsenüberschuss.

ART. XIV.

Desgleichen soll vom Jahre 1916 angefangen ein abgesonderter Fideikommißreservefond bis zum Höchstbetrage von Einer Million Gulden öst. Währ. in zwei Abschnitten von je 500.000 Gulden öst. Währ. gebildet werden.

Zu diesem Ende ist der Fideikommißbesitzer verpflichtet jährlich, und zwar das erste Mal bis Ende Juni des Jahres 1916 und sohin bis zu diesem Tage eines jeden folgenden Jahres, einen Betrag von Eintausend Gulden öst. Währ. gerichtlich zu erlegen, welcher fruchtbringend anzulegen ist.

Die von dem Reservefonde entfallenden Zinsen, ist der Fideikommißbesitzer so lange zu beheben nicht berechtigt, sondern dieselben müssen so lange zum Capitale geschlagen und fructificirt werden, bis nicht eine Summe von 500.000 fl. als der erste Abschnitt des bestimmten Höchstbetrages angesammelt sein wird. Sobald die Ansammlung dieser Summe geschlossen sein wird, wird der Fideikommißbesitzer in den Bezug der Zinsen von derselben eintreten.

Die angeordnete Beitragsleistung von jährlichen 1.000 fl. öst. Währ. muß jedoch weiter so lange auf die gleiche Art fortgesetzt werden, bis nicht mit Einschluß der zu kapitalisirenden Zinsen wieder eine Summe von 500.000 fl. öst. Währ. als der zweite Abschnitt des bestimmten Höchstbetrages angesammelt sein wird.

Po uzbieraniu się tej wtórej sumy 500.000 złr. w. zacznie od niej ordynat procenta pobierać, a dalsze uiszczanie wpłaty ustanie.

Tylko w razie, gdyby się suma całego funduszu rezerwowego ordynackiego w skutek wydarzonych strat umniejszyła, powróci postanowiona wpłata na czas, aż strata nie zostanie uzupełniona.

ART. XV.

Ustanawiam radę ordynacką, powołaną do strzeżenia praw jej niniejszym statutem wyraźnie przekazanych, która w tym względzie Sądowi, sprawującemu nadzór nad niniejszą ordynacją podlegać będzie.

Rada ordynacka ma się składać z trzech członków, z których każdy będzie miał swego następcę.

Pierwszych członków i ich następców ja zamianuję i za przedłożeniem oświadczenia ich, że urząd ten przyjmuję, do wiadomości Sądu podam.

Później ma każdy członek zamianować swego następcę, który, gdy członek ubędzie, zaraz w miejsce jego wstąpi.

Atoli każdego członka w razie chwilowej przeskody jego i jego następcy, może zastąpić którykolwiek bądź następcą drugich członków.

Radzie ordynackiej przewodniczy członek starszy wiekiem, który radę woływać, następców woływać i takowych Sądowi wskazać ma prawo.

Jeżeli ubędzie następca, winien członek, który go zamianował, nowego zamianować.

Gdyby zaś ubył członek, a ubywający nie miał swego następcy, mają pozostały członkowie ubywającego członka rady ordynackiej wybrać i zamianować.

Zamianowanie zaś następcy należy już do nowo wybranego członka.

Ordynat obowiązany jest każdy ubytek czy to członka rady ordynackiej, czy następcy, podać zaraz do wiadomości Sądu.

Zamianowanie nowego członka rady ordynackiej, jakotęż nowego następcy, ma nastąpić w przeciągu sześćdziesięciu dni, od dnia ubytka poprzednika licząc. W tym samym czasie winien także nowo wступujący, albo nowo zamianowany członek rady ordynackiej zamianować swego następcę.

W razie uchybienia tego terminu i gdyby także upomnienie sądowe z wyznaczeniem nowego nieprzekraczalnego terminu nie skutkowało, natenczas zawsze Sąd na oznaczony przezeń termin, wiadome a w kraju zamieskałe osoby, powołane do następstwa w ordynację, celem wyboru brakującego członka rady ordynackiej a względnie następcy, i zamianuje członkiem rady, a względnie następcą tego, na którego padnie większa ilość głosów tych osób do następstwa w ordynację powołanych, które się na wezwanie Sądu jawiły.

Nach Anhämmung dieser zweiten Summe von 500.000 fl. öst. Währ. wird der Fideikommisßbesitzer in den Bezug der Zinsen von derselben eintreten und die weitere Beitragsleistung aufhören. Nur für den Fall wenn sich die Summe des ganzen Fideikommisßreservestandes durch allenfällige Verluste vermindern würde, lebt die Beitragsleistung auf so lange auf, bis der Verlust ergänzt sein wird.

ART. XV.

Es wird ein Fideikommisßrath eingesetzt, welcher zur Wahrung jener Rechte berufen ist, welche ich ihm mittelst gegenwärtiger Urkunde ausdrücklich zuweise, und welcher in dieser Beziehung dem zur Obsorge über das gegenwärtige Fideikommisß berufenen Gerichte unterstehen wird.

Der Fideikommisßrath wird aus drei Mitgliedern bestehen, von denen jedes einen Stellvertreter haben wird.

Die ersten Mitglieder und deren Stellvertreter werde ich selber ernennen und unter Vorlage der Annahmeerklärung der Ernannten zur Wissenschaft des Gerichtes bringen.

Später hat jedes Mitglied selbst seinen Stellvertreter zu ernennen, welcher unmittelbar nach dessen Abgang an dessen Stelle tritt.

Jedoch kann im Falle einer zeitlichen Verhinderung eines Mitgliedes und seines Stellvertreters, jedes Mitglied durch jeden Substituten vertreten werden.

Den Vorsitz im Fideikommisßrath führt das an Jahren älteste Mitglied, welches den Fideikommisßrath und eventuell die Substituten einzuberufen berechtigt und dem Gerichte namhaft zu machen ist.

Wenn ein Stellvertreter abgeht, so muß das Mitglied, von welchem der selbe ernannt war, unverzüglich einen Neuen ernennen.

Sollte es sich aber ereignen, daß ein Mitglied abgeht, dessen Stellvertreter ermangelt, so haben die übrigen Mitglieder das fehlende Mitglied zu wählen und zu ernennen.

Die Ernennung des Stellvertreters jedoch wird dem neu ernannten Mitgliede vorbehalten.

Der Fideikommisßbesitzer ist verpflichtet, jeden Abgang sei es eines Mitgliedes des Fideikommisßrathes, sei es eines Stellvertreters unverzüglich zur Kenntniß des Gerichtes zu bringen.

Die Ernennung eines neuen Mitgliedes des Fideikommisßrathes sowie eines neuen Stellvertreters hat binnen längstens sechzig Tagen, vom Tage des Abganges des Vorgängers statt zu finden, und binnen derselben Zeit hat auch das neu eintretende oder das neu ernannte Mitglied des Fideikommisßrathes seinen Stellvertreter zu ernennen.

Sollte diese Frist versäumt werden und auch eine gerichtliche Mahnung und Festsetzung einer neuen unüberschreitbaren Frist fruchtlos bleiben, so wird das Gericht die nächsten bekannten im Lande wohnhaften Fideikommisßanwärter, zur Vornahme der Wahl des fehlenden Mitgliedes des Fideikommisßrathes beziehungsweise Stellvertreters, zu einer Tagfahrt vorladen, und jene Person zum Mitgliede beziehungsweise Stellvertreter ernennen, auf welche die mehreren Stimmen der erschienenen Anwärter gefallen sind.

Aby być wybranym na członka rady ordynackiej, albo na zastępcę, wymagam skońzonego trzydziestego roku życia, zamieszkania w kraju, nieskazitelnego życia i rzadności własnym majątkiem.

Zamianowani członkowie rady ordynackiej i ich zastępcy mają być podani do wiadomości Sądu, za przedłożeniem ich oświadczenia, że nadany sobie urząd przyjmują. Co do członków i zastępów, mianowanych przez Sąd na skutek wyboru przez powołane do następstwa w ordynację osoby przedsięwziętego, doniesienie to odpada, ale i od nich ma być zażądane oświadczenie, że nadany sobie urząd przyjmują.

Rada ordynacka obowiązaną jest oznajmić sądowi wspólnego zastępcę, który pisma sądowe odbierać upoważnionym będzie.

ART. XVI.

Rada ordynacka powinna być zwołaną raz na rok na zwyczajne posiedzenie, a resztą za każdym razem, jak tego sprawy wymagać będą. Radę zwołuje najstarszy członek, mający sobie powierzone w niej przewodnictwo (art. XV.). W razie jednak, gdyby był przeszkodzony, albo gdyby się ze zwołaniem ociągał, zwołają Radę dwaj inni członkowie.

Do powięczenia uchwały potrzebną jest obecność trzech członków albo zastępów, atoli zastępca powołany być może dopiero wtenczas, jeżeli wiadomo, że członek jawić się nie może, albo jeżeli jedno zwołanie było bezskuteczne. Uchwały zapadają większością głosów.

Radzie ordynackiej należy się od ordynata zwrot gotowych, z jej urzędowaniem połączonych wydatków. Szczególnym obowiązkiem rady ordynackiej jest czuwać nad tem, aby lasy nie były nad miarę wyzyskiwane, aby budynki były utrzymywane w dobrym stanie, i żeby w ogóle substancja majątkowa ordynacji pod żadnym względem szkody nie doznawała, dalej aby ordynat obowiązkom swoim względem Muzeum przyrodniczego Hrabiów Dzieduszyckich należycie zadość czynił, jako też aby raty umarzające od pożyczek hipotecznych w porządku płacił i postanowione na zbieranie poszczególnionych funduszów wkładki roczne uiszczał.

O spostrzeżonych uchybieniach powinna rada ordynacka donosić Sądowi, i o zaradzenie złemu, a w razie danym o zarządzenie środków zapobiegających upraszać.

Obowiązkiem jest także rady ordynackiej na każde zażądanie Sądu dawać swoją opinię.

Rada ordynacka ma prawo jawić się przy sporządzaniu inwentarza i przy sądowem oszacowaniu dla zaciągnięcia pożyczki na majątek ordynacki przedsiębranem i czynić uwagi.

Gdyby powołany do następstwa w ordynację albo też ordynat czynu ustawami za zbrodnię poczytanego, prawomocnym wyrokiem Sądu państwowego winnym uznany był, powinna rada ordynacka w sześćdziesięciu dniach po otrzymaniu o tem wiadomości uchwałę w tym względzie

Um zum Amt eines Mitgliedes des Fideikommisstrathes oder eines Stellvertreters geeignet zu sein, erfordere ich das zurückgelegte dreißigste Lebensjahr, die Anhäufigkeit im Lande, einen unbescholteten Lebenswandel und eine ordentliche Verwaltung des eigenen Vermögens.

Die ernannten Mitglieder und deren Stellvertreter müssen unter Vorlage ihrer Erklärung, daß sie das ihnen übertragene Amt annehmen, zur Wissenschaft des Gerichtes gebracht werden.

Diese Anzeige entfällt bei den vom Gerichte über Wahl der Anwärter ernannten Mitgliedern beziehungsweise Stellvertretern, aber auch von diesen ist die Erklärung, daß sie das ihnen übertragene Amt annehmen, abzu fordern.

Der Fideikommisstrath ist schuldig dem Gerichte einen gemeinschaftlichen Vertreter namhaft zu machen, welcher zur Empfangnahme der gerichtlichen Schriften berechtigt ist.

ART. XVI.

Der Fideikommisstrath soll einmal im Jahre zu einer ordentlichen Sitzung und sonst so oft einberufen werden, als es die Geschäfte erheischen. Die Einberufung geschieht von dem mit dem Vorsteher betrauten ältesten Mitgliede (Art. XV.) für den Fall aber wenn derselbe verhindert wäre, oder mit der Einberufung säumen würde von den zwei anderen Mitgliedern.

Zur Beschlusffassung wird die Anwesenheit von drei Mitgliedern oder Stellvertretern erforderlich. Die Stellvertreter können jedoch nur dann beigezogen werden, wen ein Mitglied bekannterweise verhindert oder eine Einberufung erfolglos geblieben ist. Die Beschlüsse werden mit Stimmenmehrheit gefaßt.

Dem Fideikommisstrath gebührt der Ersatz, der mit seiner Amtshandlung verbundenen baren Auslagen, welchen der Fideikommisbesitzer zu leisten hat.

Eine vorzügliche Pflicht des Fideikommisstrathes ist darüber zu wachen, daß die Waldungen nicht übermäßig ausgenutzt, und daß die Gebäude im ordentlichen Stande erhalten werden, und daß überhaupt die Substanz des Fideikommises in keinerlei Weise Schaden leide, weiter, daß der Fideikommisbesitzer seinen Pflichten bezüglich des gräflich Dzieduszyckischen naturhistorischen Museums genau nachkomme, sowie endlich, daß derselbe die Tilgungsraten der Hypothekar-Schulden ordentlich einzahle, und die für die einzelnen anzusammelnden Fonde bestimmten jährlichen Beitragsleistungen pünktlich entrichte.

Bei wahrgenommenen Gebrechen ist der Fideikommisstrath verpflichtet dem Gerichte die Anzeige zu erstatten, und um Abhilfe, allenfalls um Einleitung von Sicherstellungsmitteln zu bitten.

Es ist auch die Pflicht des Fideikommisstrathes dem Gerichte jederzeit die abverlangten Gutachten zu erstatten.

Der Fideikommisstrath hat das Recht bei der Errichtung des Inventars, sowie bei der gerichtlichen Schätzung, zum Zwecke der gesetzlich gestatteten Ver schuldung des Fideikommisvermögens zu erscheinen und Erinnerungen vorzubringen.

Für den Fall, daß der zur Nachfolge in das Fideikommis berufene, oder der Fideikommisbesitzer, wegen einer gesetzlich als Verbrechen bezeichneten Handlung durch ein rechtskräftiges Urtheil des staatlichen Gerichtes schuldig erkannt würde, hat der Fideikommisstrath binnen sechzig Tagen nach erlangter

powziąć, czy popełniony czyn jest hańbiący i za sobą wykluczenie od następstwa w ordynację albo utratę ordynacyi pociągnąć ma, i orzeczenie swoje podać do wiadomości sądowej.

W razie gdyby Sąd radzie ordynackiej funkcji kuratora dla zastępywania ordynacyi i potomstwa wyraźnie nie powierzył, powinna rada ordynacka z ustanowionym przez Sąd kuratorem ciągle porozumiewać się.

ART. XVII.

Ile razy rada ordynacka czysty dochód majątku ordynackiego, stosownie do postanowienia art. XII. na nowo obliczać będzie, winna najprzód wysuchać trzech dowolnie przez radę w tym celu wybranych znawców i ordynata, a następnie z uchyleniem drogi prawa oznaczyć na podstawie ostatniego inwentarza ordynackiego, uwzględniając przytem ówczesną wartość pieniężną i przeciętną z tego czasu stopę procentową przychodu realności rolniczych i lasowych, czysty dochód majątku ordynackiego a oraz jego piątą część, do której roczne renty wypłacane uprawnionym członkom rodziny sięgać mogą.

Do dochodu wliczone będą tylko procenta od funduszu rezerwowego ordynackiego w art. XIV. postanowionego, dopiero wtenczas, jak już ordynat nabędzie prawo ich pobierania.

Procenta od funduszu dotacyjnego w art. XI. na rzecz Muzeum postanowionego, jakież procenta od postanowionego w art. XIII. funduszu apanażowego do dochodu wliczone być nie mogą.

Dokonane przez radę ordynacką obliczenie ma być podane do wiadomości sądowej.

W razie nadzwyczajnych klęsk, pociągających za sobą znaczne zmniejszenie dochodu, ma ordynat prawo jeszcze przed upływem trzydziestoletniego peryodu zażądać nowego obliczenia czystego dochodu, które w razie dostatecznego wykazania zaszłyj klęski, ma być bez przeskody dozwolonem i w sposób tu opisany przedsięwziętem.

Obliczenie to zachowuje ważność na czas aż do końca upływającego trzydziestolecia, jeżeli rada ordynacka ważności tej na krótszy czas nie ograniczy.

ART. XVIII.

Majątek ordynacki nie może być ani podzielony, ani w części albo w całości zbyty, ani też w inny sposób niż to ustawy i niniejszy statut pozwalają obdłużony.

Majątek ten nie ma być wliczony ani w część spadkową, ani w część obowiązkową, i jest wolny od wszelkiego prawa do zachowania czyli tak zwanej legitymy.

Ciężary i długi hipoteczne teraz na majątku ordynackim ciążące, mają być wedle zachodzących stosunków dłużnych w porządku spłacane i uiszczane.

Kenntniß hievon darüber zu beschließen, ob die begangene Handlung entehrend ist, und die Ausschließung von der Nachfolge oder den Verlust des Fideikommisses zur Folge haben solle, und seinen Beschuß zur Kenntniß des Gerichtes zu bringen.

Wenn das Gericht nicht etwa den Fideikommisstrath selbst mit den Funktionen eines Kürators zur Vertretung des Fideikommisses und der Nachkommenschaft ausdrücklich betrauen sollte, wird sich der Fideikommisstrath mit dem von dem Gerichte besonders bestellten Kürator stets ins Einvernehmen setzen.

ART. XVII.

Bei jeder Erneuerung der in dem Art. XII. angeordneten Berechnung des reinen Einkommens des Fideikommissvermögens hat der Fideikommisstrath drei von ihm beliebig gewählte Sachverständige und den Fideikommissbesitzer einzuberufen und sohin auf Grundlage des letzten Fideikommissinventars und in Berücksichtigung des Geldwerthes und des durchschnittlichen Zinsfußes des Ertrages Land- und forstwirthschaftlicher Realitäten im betreffenden Zeitpunkte das reine Einkommen des Fideikommissvermögens und sohin den fünften Theil bis zu welchem die Bezüge der apanageberechtigten Familienglieder reichen können, mit Ausschluß des Rechtsweges zu bestimmen.

In das Einkommen werden die Zinsen von dem im Art. XIV. angeordneten Fideikommissreservefonde erst dann eingerechnet, wenn sich der Fideikommissbesitzer schon in deren Bezüge befinden wird. Die Zinsen von dem für das Museum im Art. XI. angeordneten Dotationsfonde, sowie von dem im Art. XIII. angeordneten Apanagenfonde können in das Einkommen nicht eingerechnet werden.

Die vom Fideikommisstrath vorgenommene Berechnung ist zur Wissenschaft des Gerichtes zu bringen.

Im Falle außerordentlicher Unglücksfälle, welche eine beträchtliche Verminderung des Einkommens zur Folge haben, ist der Fideikommissbesitzer berechtigt, auch vor Ablauf der dreißigjährigen Periode um die Vornahme einer neuen Berechnung des reinen Einkommens einzuschreiten, welche bei gehöriger Bescheinigung anstandslos zu bewilligen, und auf die hier vorgeschriebene Weise vorzunehmen ist.

Diese Berechnung hat sodann bis zum nächsten Schluße der dreißigjährigen Periode in Geltung zu bleiben, wenn nicht der Fideikommisstrath deren Geltung auf eine kürzere Zeit einschränkt.

ART. XVIII.

Das Fideikommissvermögen darf weder getheilt, noch ganz oder theilweise veräußert, noch in einer anderen Weise als es die Gesetze und die gegenwärtige Stiftungsurkunde erlauben, verschuldet werden.

Dasselbe ist weder in den Erb- noch in den Pflichttheil einzurechnen und ist frei von jedem Pflichttheilsanspruche.

Die auf dem Fideikommissvermögen jetzt haftenden Reallasten und Hypothekarschulden sind ordentlich nach den bestehenden Schuldverhältnissen abzutragen.

Do wartości ordynacyi nie mogą być w celu zaciągnięcia dłużu po-liczone ani realność we Lwowie w śródmieściu pod Lk. 39 położona, ani też zbiory Muzeum Hrabiów Dzieduszyckich, ani też fundusz dotacyjny dla tegoż, ani w końcu fundusz apanażowy.

Realność lwowska po umorzeniu dłużu obecnie na niej ciążącego, nadal już zadłużoną być nie może.

ART. XIX.

Ordynatowi służy także prawo z ordynackiego funduszu rezerwowego w myśl art. XIV. zbierać się mającego, podnieść część ustawami pozwoloną, która potem, stosownie do przepisów ustawy zwróconą być ma, z tą atoli różnicą, że przy spłacaniu kwoty podniesionej z owej części funduszu zapasowego, od którego ordynat procentów nie pobiera, także i procenta płacone być muszą.

ART. XX.

W razie gdyby ustawą powszechną zniesione były ordynacye czyli fideikomisa familialne, i los ten spotkał także ordynacyę niniejszą, natenczas utrzyma się Muzeum przyrodnicze Hrabiów **Dzieduszyckich** jako fundacja, która stanie się właścicielką wszystkich zbiorów, realności we Lwowie w śródmieściu pod Lk. 39 położonej, z wszystkimi przynależtościami i z całym urządzeniem muzealnym, jakież funduszu dotacyjnego w myśli postanowień art. XI. uzbieranego.

Przejdą także na tę fundację wszystkie w art. X. i XI. opisane prawa do pobierania rocznej sumy 12.000 złr. niemniej do wkładki rocznej 600 złr. na utworzenie funduszu dotacyjnego przeznaczonej, które to prawa należyście zabezpieczone być powinny.

Organizację tej fundacji ustanowi najwyższa w owym czasie istniejąca instytucja naukowa, językiem polskim posługująca się — po wysłuchaniu ostatniego ordynata. — Gdyby atoli wszystkie przemennie powołane rody wygasły, i nie było już nikogo, którymuby prawo do następstwa w ordynacyę przysługiwał, natenczas przejdzie cały majątek ordynacki na fundację Muzeum przyrodniczego Hrabiów Dzieduszyckich, z którą to fundacją w takim wypadku połączona będzie utworzyć się mająca szkoła naukom przyrodniczym poświęcona, albo inny tym naukom poświęcony zakład naukowy.

Organizację fundacji i szkoły, albo innego zakładu naukowego z nią się połączyć mającego, ustanowi najwyższa w owym czasie istniejąca instytucja naukowa, językiem polskim się posługująca.

Zum Zwecke der Verschuldung können in den Werth des Fideikommisßes, weder die in Lemberg in der inneren Stadt unter Nr. 39 gelegene Realität, noch die Sammlungen des gräflich Dzieduszycki'schen naturhistorischen Museums noch endlich der Dotationsfond des Museums noch der Apanagefond eingerechnet werden.

Die Lemberger Realität kann nach Tilgung der auf derselben jetzt haftenden Schuld nicht mehr verschuldet werden.

ART. XIX.

Der Fideikommisßbesitzer ist auch berechtigt von dem in Gemäßheit des Art. XIV. anzusammelnden Fideikommisßreservefonde den gesetzlich gestatteten Theil zu beheben, welcher dann nach der Anordnung des Gesetzes zurückzuzahlen ist, mit dem Unterschiede, daß bei Rückzahlung des Betrages, welcher aus jenem Theile des Fideikommisßreservefondes entnommen wurde, von welchem der Fideikommisßbesitzer die Zinsen noch nicht bezicht, auch die Zinsen eingezahlt werden müssen.

ART. XX.

Sollten durch ein allgemeines Gesetz die Fideikommisßbesitze aufgehoben werden, und das gegenwärtige Fideikommisß dem gleichen Schicksale unterliegen, so wird das gräflich **Dzieduszycki**'sche naturhistorische Museum als Stiftung aufrecht bleiben, auf welche dann das Eigenthum der sämtlichen Sammlungen der in Lemberg in der inneren Stadt unter Nr. 39 gelegenen Realität, samt Zugehör und allen dem Museum dienlichen Einrichtungsstücken, und der bereits in Folge Anordnung des Art. XI. angehämmelte Dotationsfond zu übergehen hat.

Auch erwirbt diese Stiftung gleichzeitig die in den Art. X. und XI. geregelten Rechte auf den Bezug der jährlichen Dotationssumme von Zwöltausend fl. und auf die zur Bildung des Dotationsfondes angeordnete jährliche Beitragssleistung von 600 fl., welche Rechte ordentlich sicher zu stellen sind.

Die Organisation dieser Stiftung ist von dem zu jener Zeit existirenden höchsten wissenschaftlichen Institute, welches sich der polnischen Sprache bedient, nach Einvernehmung des letzten Fideikommisßbesitzers festzusezen.

Wenn aber sämtliche von mir berufene Stämme erlöschen sollten und Niemand vorhanden wäre, welchem das Nachfolgerecht in das Fideikommisß zusteht, so übergeht das sämtliche Fideikommisßvermögen auf die Stiftung des gräflich Dzieduszycki'schen naturhistorischen Museums, mit welcher jedoch in diesem Falle eine den naturhistorischen Studien gewidmete neu zu errichtende Lehr- oder wissenschaftliche Anstalt vereinigt werden soll.

Die Organisation der Stiftung und dieser mit derselben zu vereinigenden Anstalt wird gleichfalls das zu jener Zeit existirende höchste wissenschaftliche Institut, welches sich der polnischen Sprache bedient, festzusezen haben.

ART. XXI.

Niniejsza ordynacja Hrabiów **Dzieduszyckich** podlegać będzie we wszystkich sprawach ją dotyczących c. k. Sądowi krajowemu we Lwowie.

ART. XXII.

Zezwalam, aby niniejszy statut był w księgi hipoteczne wpisany i aby na jego podstawie na karcie własności i na karcie cięzarów wszystkich w art. I. pod a) i b) wymienionych dóbr ziemskich i gruntów tamże pod c) wyszczególnionych, tudzież realności we Lwowie w śródmieściu pod Lk. 39 położonej, zaintabulowany był w dotyczących wykazach hipotecznych związek fideikomisowy, jako że te wszystkie nieruchomości przeznaczone są na ordynację familialną Hrabiów **Dzieduszyckich** i postanowieniom niniejszego statutu podlegają.

Zezwalam także, ażeby związek fideikomisowy zaintabulowany był przy prawie w art. I. pod b) wyszczególnionem, a dla mnie w stanie biernym dóbr Cieszacin mały czyli Cieszacinek w wykazie hipotecznym księgi gruntowej c. k. Sądu obwodowego Przemyskiego L. 66. C. 8 i 15 zabezpieczonem.

Niniejszy statut ordynacki podpisuję własnoręcznie, przy świadkach
we Lwowie dnia 29 sierpnia 1891.

Włodzimierz hr. Dzieduszycki

Jakie świadek

Stanisław Rybicki

Jakie świadek

Flipart Bochwany

L. Reg. 40.336.

*1891
Niniejszy akt jest obowiązujący
we Lwowie zamiast karty Tego Excellencya*

ART. XXI.

Das gegenwärtige gräflich **Dzieduszycki**'sche Familienfideikomiss wird in allen dasselbe betreffenden Angelegenheiten dem k. k. Landesgerichte in Lemberg unterliegen.

ART. XXII.

Ich gestatte, daß die gegenwärtige Stiftungsurkunde in die Grundbücher eingetragen, und im Grunde dessen im Eigenthums- und im Lastenstande der sämmtlichen im Art. I. unter a) und b) angeführten Güter, der daselbst unter c) angeführten Grundstücke, und der in Lemberg in der inneren Stadt unter Nr. 39 gelegenen Realität in den bezüglichen Grundbuchseinlagen, das Fideikommissband, daß nämlich diese Immobilien dem gräflich **Dzieduszycki**'schen Familienfideikomische gewidmet sind und den Bestimmungen der gegenwärtigen Stiftungsurkunde unterliegen, einverleibt werde.

Auch gestatte ich, daß desgleichen das Fideikommissband bei dem im Art. I. unter b) angeführten, für mich im Lastenstande des Gutes Cieszacin mały oder Cieszacinek in der Grundb. Einlage 3. 66 C. 8 und 15 des Grundbuches des k. k. Przemysler Kreisgerichtes, sichergestellten Rechte einverleibt werde.

Gegenwärtige Stiftungsurkunde fertige ich eigenhändig im Beisein von Zeugen, in Lemberg den 29ten April 1891.

Marcin hr. Dzieduszycki

Atoris Rybisci

as Znaga

Hipolit Bodzan
as Znaga.

1888

G.J. W.

Zaświadczenie Włodzimierza Szczęścia Giedla,
skrytki, właściweli dobra i ziemieek Pabla Gancio-po-
myżonej Statut w swojej obecności nadanych w obecno-
ści Świadków osobiście mianowanych, we formie za-
mówkach Wyelmontowych Paniu Alojzego Ry-
bickiego, Doktora prawa i Adwokata Krajowego i
Hippolita Bochdana właściwela dobra, w formie osocie
podpisali. —

Forma osocia plu. Dr. estego dnia wiecznego sierpnia tyc-
zige o'mot dziesiątej godziny. —

Stanisław GŁÓDOWSKI

DEKRETEM LWOWSKIEGO G.K.SĄDU KRAJOWEGO
Z Dnia 14 sierpnia 1885
L. 34152. ZWIĄZANY ZASTĘPUCI
G.K. NOTARJUSZA ALEXANDRA JASINSKIEGO

beehuont, in Lemberg ngeprufta vnuu Excellent
zur Studiuix uov Prof. Friedensrechti Uflebafizas und
Witkinst das Zusammenfus obige Riffenigk. Werkende
in minne Ueberzeugung sind im Laufe von vierjahr
fürlich beehuontan in Lemberg ngeprufta uariyan zuvor
Alais Ryckhi Doctor der Rechte und Universitator,
Kunst und Hipsolut Boekdean Uflebafizas, uigen
fürndig einbezweifent fah.

Lemberg den minn und zweyzigsten April Kri.
und aufdrückt am 14. Mai 1885

Herrn Dr. J. Ottmarsch

SIT DRUKET WEG LEMBERGER K.K. LANDESGERICHT
VON 14. MAI 1885
Z. 34/52. GESTELLTER SUBSTITUT
BIS K.K. NOTAR ALEXANDER JASCHINSKI

